

בית המשפט המחוזי בחיפה

19 נובמבר 2023

מ"מ 22625-11-23 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

1

בפני כב' הנשיא רון שפירא

מדינת ישראל

מבקשת

נגד

פלוני (עציר)

משיב

ע"י ב"כ סאוסן זהר

2

החלטה

נוסח מותר לפרסום. החלטה מקורית נחתמה והושמעה לצדדים ביום 16.11.23.

3

4

הרקע לבקשה וטענות הצדדים:

5

לפני בקשה לאישור צו מעצר מנהלי שניתן על ידי שר הביטחון בתוקף סמכותו לפי סעיף 2 לחוק סמכויות שעת חירום (מעצרים), התשל"ט – 1979 (להלן: "החוק") נגד המשיב.

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

המשיב נעצר ביום 29.10.23 לחקירת שירות הביטחון הכללי, לאחר שנחשד בעבירות בטחון. לנוכח אופיין וטיבן של הראיות החסויות, הורה שר הביטחון בתאריך 11.11.23 בצו בחתימת ידו על מעצרו המנהלי של המשיב לתקופה של 6 חודשים (עד ליום 28.04.24), תוך התחשבות בתקופה בה היה המשיב עצור לצרכי חקירה, זאת לאחר שהשתכנע על יסוד החומר הקיים כי קיימת אפשרות קרובה לוודאות שהמשיב יממש את כוונותיו או יבצע עבירות חמורות אחרות, אשר יסכנו את ביטחון המדינה ושלוש הציבור וכי אין דרך אחרת למנוע את הסכנה הנשקפת מהמשיב מלבד החזקתו במעצר מנהלי מאחורי סורג וברית. שר הביטחון הורה גם על מעצרו של שניים אחרים (ששםם חסוי) ובעניינם הוגשו בקשות נפרדות לאישור הצווים.

16

17

18

19

20

בבקשה נטען כי השימוש בהליך המעצר המנהלי מתבצע לתכלית מניעתית – סיכולית. נטען כי הסכנה הנשקפת מהמשיב לביטחון המדינה ולשלוש הציבור היא ממשית ומידית בהסתברות קרובה לוודאות ואין דרך אחרת למנעה אלא על דרך של מעצר מאחורי סורג וברית באמצעות צו. לכן מבוקש לאשר את צו המעצר המנהלי שתוקפו עד ליום 28.04.24.

21

22

23

24

ב"כ המשיב טענה כי יש לדחות את הבקשה. טענות באת כוח המשיב פורטו בפרוטוקול הדיון. בתמצית יצוין כי הטענות מופנות כנגד דלות הראיות, תוך שהסנגורית מפנה למיעוט חקירות ולהעדר ראיות, ככל שהדבר עולה מהחומר שהוצג לעיונה.

25

26

27

28

ב"כ המשיב גם התייחסה לפסיקת בית משפט זה בהחלטה שדנה בסוגיית המסוכנות הקיימת עקב אירועים חיצוניים והמשליכה על מידת הסיכון הנשקפת מאדם, על רקע המצב הסביבתי הנפיץ (ראו בהחלטתי בתיק מ"מ 22457-04-23 מ"י נ' פלוני (ניתן ביום 25.10.23. נוסח מותר לפרסום נחתם ביום

בית המשפט המחוזי בחיפה

19 נובמבר 2023

מ"מ 23-11-22625 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

29.10.23). ב"כ המשיב טענה כי במצב היום הופכת כל אוכלוסיית ערביי ארץ ישראל ואזרחי ישראל לחשודה וקיימת תחושה של איום מצד הציבור הרחב כלפי כלל האוכלוסיה הערבית במדינה ישראל.

דיון והכרעה:

בטרם התייחסות לטענות יובהר: בית המשפט דן בעניינו של המשיב (ושל שניים אחרים באותה פרשה) בהתייחס לראיות שהוצגו בפניו. כל שיאמר מתייחס למשיב ולשניים אחרים שענינם נדון בנפרד בלבד. ב"כ המבקשת ואנשי שירות הביטחון שהצטרפו התייחסו לעצורים בלבד. לא עלתה טענה בפני בדבר מסוכנות הנשקפת מכלל אוכלוסית האזרחים הערבים במדינת ישראל. ככל שקיימת אווירה ציבורית העוינת את כלל אזרחי ישראל בני העדה הערבית, כפי שנטען, יש להצר על כך. האווירה העוינת הנטענת אינה חודרת לאולם בית המשפט.

אוסף עוד כי בבית המשפט המחוזי בחיפה ובהיכל המשפט בחיפה מכהנים שופטים מכל העדות והזרמים (וכך גם בכל מערכת בתי המשפט). כך גם אוכלוסיית עורכי הדין שמופיעה בפנינו כמו גם המתדיינים. איש מעורכי הדין שהופיעו בפני לא תיאר את תחושותיו לאווירה ציבורית עוינת. ככל שקיימת כזו – יש למגרה. בכל מקרה החלטת בית המשפט מתייחסת אך ורק למשיב, לראיות שהוצגו בעניינו ולטענות שהובאו בפני. ההחלטה אינה מבוססת ומתעלמת מכל "אווירה", מכל סוג שהוא, ככל שקיימת. ונבהיר כי מטרת הפעולות שנוקט שירות הביטחון הכללי ככלל, ובהביאו את המקרה הנוכחי בפני בפרט, היא להגן על שלום כל הציבור, מכל העדות, הדתות והזרמים. זה גם השיקול המנחה את בית המשפט בהחלטתו.

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת החומר החסוי שהוגש לעיוני, הגעתי למסקנה כי יש לאשר במקרה זה את צו המעצר המנהלי.

נבהיר כי עצם העובדה שראיות העומדות במבחן ההליך הפלילי כראיות כשירות להליך פלילי אינן מספיקות להגשת כתב אישום אין משמעו שלא ניתן לעשות בהן שימוש גם לצורך הליך של מעצר מנהלי. ההבדל בין ההליך המנהלי הפלילי הוא שראיות מנהליות, שאינן קבילות להליך הפלילי או שמטעמים שונים לא ניתן לעשות בהן שימוש באופן שיספיק ויאפשר הגשת כתב אישום, יכולות לבסס הליך של מעצר מנהלי, ככל שיש לכך עילה. הראיות המנהליות אינן מבטלות את הראיות שהיה ניתן לעשות בהן שימוש בהליך הפלילי. אלא שהראיות שנגדירן כ"פליליות" יכולות להצטרף לראיות המנהליות ולבסס את העילה להליך של מעצר מנהלי. כך במקרה שבפני.

כפי שיובהר, הליך המעצר המנהלי הוא בעיקרו צופה פני עתיד בעוד שההליך הפלילי, בעיקרו, מגיב על מעשה שבוצע בעבר. מכאן שהטענות בדבר דלות ראיות והמסקנה שהסיקה הסניגורית כי בהעדר ראיות מספיקות להגשת כתב אישום בהליך פלילי לא יכולה להיות תשתית ראיות מספיקה להליך של מעצר מנהלי שגויה. מדובר בהליכים שונים ובראיות שונות, על כל המשתמע מכך. אבהיר, למען הסדר, כי תשתית הראיות המנהליות שהוצגה בפני, וחסויה בפני הסניגורית, הייתה רחבה ומשמעותית.

בית המשפט המחוזי בחיפה

19 נובמבר 2023

מ"מ 22625-11-23 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

למען הסדר יצוין כי הועמד לעיוני קלסר של ראיות שחלקן יכולות לשמש גם בהליך פלילי וחלקן המכריע מנהליות. ראיות אלו, לכשעצמן, מצביעות על מעורבות המשיב בפעולות שיש בהן כדי להוביל מעשים המסכנים חיי אדם ואת בטחון המדינה והציבור. בית המשפט עבר על סיכומי הראיות וסימן בחותמת ובחתימה את אותן ראיות עיקריות שהיו בבסיס ההחלטה. מטבע ההליך לא אוכל לפרט את תוכן הראיות. מצאתי לנכון להבהיר כי מדובר בכמות רבה של ראיות משמעותיות לעניין המסוכנות הנשקפת מהתנהלותו של המשיב (הראיות העיקריות סומנו על ידי בתיק החומר שהוגש. אפנה לבקשה מיום 12.11.23 ובעיקר לסעיפים מפרק 3 ואילך. כן אפנה למסמך שממספרו מסתיים בספרות 311 ולחוצץ מס' 1 בקלסר).

סעיף 2 לחוק סמכויות שעת חירום (מעצרים), תשל"ט – 1979, מסמך את שר הביטחון ואת ראש המטה הכללי של צה"ל להורות על מעצרו של אדם מטעמים של הגנה על בטחון המדינה ו/או בטחון הציבור. המעצר המינהלי הוא ביסודו מניעתי ולא ענישתי. הוא נועד למנוע פעילות צפויה האסורה על פי הדין, ואין הוא מכון להעניש על מעשים שכבר בוצעו [עמ"מ 4/94 חורין נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(5) 329 (1994); עמ"מ 8788/03 פדרמן נ' שר הביטחון, פ"ד נח(1) 176 (2003)]. מעצר מינהלי הוא בבחינת אמצעי אחרון, הסכנה לביטחון המדינה או הציבור צריכה להיות ממשית ומוחשית הקרובה לוודאות והמעצר מיועד למנוע את האפשרות למימוש הסיכון [עמ"מ 3073/17 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 9.4.2017); עמ"מ 1381/17 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 12.3.2017); עמ"מ 7094/15 פלונית נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 3.11.2015). ראו גם עמ"מ 4540/21 פלוני נ' מ"י (פורסם בנבו, 19.7.21), שם נדונה בחינת המסוכנות על רקע מצב נפשי. עמ"מ 406/21 פלוני נ' שר הביטחון (פורסם בנבו, 28.1.21) שם נבחנה מסוכנות כעילת המעצר על רקע מצב בריאותי].

במישור הלשוני, הדיבור "בטחון המדינה" בסעיף 2(א) לחוק סמכויות שעת חירום (מעצרים) הוא רחב דיו כדי לכלול בחובו גם מצבים שבהם הסכנה לביטחון המדינה ו/או הציבור אינה נובעת מהעצור עצמו, אלא מפעולתם של אחרים, אשר עשויה להיות מושפעת ממעצרו של אותו אדם. אין כל דבר בדיבור "בטחון המדינה", בו עצמו, שיש בו כדי להצביע, במישור הלשוני, כי העצור, הוא עצמו, מהווה סכנה לביטחון המדינה [דנ"פ 7048/97 פלונים נ' שר הביטחון, פ"ד נד(1) 721, 739 (א-ב) (2000)]. על שר הביטחון, ובהמשך על בית המשפט, לשקול את מכלול הנסיבות, כולל הליכים שננקטו לפי סדרי דין פליליים רגילים, בעת מתן החלטה למעצרו של אדם במעצר מנהלי. ניתן לעשות שימוש בכלי של מעצר מינהלי בכל מקרה בו ניצבת סכנה ברורה לשלום הציבור ולביטחונו [עמ"מ 2/82 לרנר נ' שר הביטחון, פ"ד מב(3) 529 (1982). לאיזון של משך המעצר מול הסיכון ראו עמ"מ 7633/21 פלוני נ' מ"י (פורסם בנבו, 15.11.21). עמ"מ 4446/21 פלוני נ' מ"י (פורסם בנבו 2.9.21) שם נדון מעצר מנהלי שהוטל בהמשך למעצר פלילי. עמ"מ 4489-21 פלוני נ' מ"י (פורסם בנבו 5.8.21)].

"כידוע, מטרתו של מעצר מינהלי אינה עונשית אלא מניעתית. הוא נועד לסכל סכנה ממשית ומוחשית לביטחון המדינה או הציבור הצפויה מהעצור ברמת הסתברות קרובה לוודאות, ובהעדר אפשרות להשגת המטרה על ידי נקיטת הליך פלילי. עקב הפגיעה הקשה בחירות מזה והתכלית החשובה שהוא נועד

בית המשפט המחוזי בחיפה

19 נובמבר 2023

מ"מ 22625-11-23 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

1 להשיג, הביקורת השיפוטית על צו מעצר מינהלי היא קפדנית אך בה בעת
2 זהירה, תוך מתן משקל ראוי להערכת המקצועית של גורמי הביטחון
3 שמומחיותם בהערכת סיכונים כגון דא (עמ"ס 8607/04 פחימה נ' מדינת
4 ישראל, פ"ד נט(3) 258 (2004); עמ"מ 5302/14 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם
5 בנבו] (07.08.2014); עמ"מ 6985/15 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו]
6 (29.10.2015); עמ"מ 7214/15 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (4.11.2015);
7 עמ"מ 1381/17 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.3.2017); עמ"מ 3007/17
8 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (9.4.2017), והאסמכתאות שם)....

9 בהתאם לסעיף 4(ג) לחוק, יורה בית המשפט על ביטול צו המעצר "אם הוכח לו
10 שהטעמים שבגללם ניתן לא היו טעמים ענייניים של בטחון המדינה או של בטחון
11 הציבור או שניתן שלא בתום לב או מתוך שיקולים שלא לענין". בהינתן מסכת
12 העובדות והראיות, הנתונות לשיפוטו של בית המשפט, הערכת המסוכנות
13 הנובעת מהן היא ענין להערכה מקצועית של גורמי הביטחון המוסמכים
14 המופקדים על סיכול טרור, ולא בנקל יגיע בית המשפט להערכה מקצועית משל
15 עצמו העומדת בסתירה להערכת גורמי הביטחון".

16 [עמ"מ 7677/17 מדינת ישראל נ' אדהם דאיף (23.10.2017)].

17
18 "מעצר מנהלי מטבעו הינו הליך שמעורר קושי בגדר הרע במיעוטו. בית משפט
19 מקבל לרוב את ההחלטה על סמך חומר חסוי, שלא ניתן להציגו בפני הסניגור.
20 חשוב מכל, המעצר המנהלי אינו תוצר של הרשעת העציר בדין, לאחר קיום הליך
21 שיפוטי מלא, אלא הינו אמצעי שתכליתו המרכזית היא מניעת סכנה הנשקפת
22 ממצב בו העציר מסתובב חופשי. בריא כי במקום שבו ניתן לנקוט באמצעי קיצוני
23 פחות, כגון העמדת נאשם לדין, ובכפוף להרשעתו לכלוא אותו על פי עונש המאסר
24 שייגזר עליו, עדיף הדבר על פני כליאתו תחת מוסד המעצר המנהלי (עמ"מ 7/94
25 ברוך בן יוסף נ' מדינת ישראל (1.9.1994); דנ"פ 7048/97 פלוני נ' שר הביטחון,
26 נ"ד(1) 721 (2000)".

27
28 [עמ"מ 6852/17 מדינת ישראל נ' פלוני (13.09.2017)].

29
30 ככל שהדבר נוגע למסוכנות – יש להבהיר כי מסוכנות אינה ממוקדת אך ורק בנתון אישי פרטני, אלא
31 גם במציאות הסביבתית. הגם שהמצב בשטח אינו מהווה לכשעצמו עילת מעצר, ובמיוחד כאשר
32 הרתעה אינה מהווה עילת מעצר, הרי שלא ניתן להתעלם מהעובדה שהמסוכנות אינה נבחנת בחלל
33 ריק, אלא על רקע של מציאות נתונה. מצב החירום בו נתונה המדינה וההתפרצויות האלימות
34 שהתרחשו בעת האחרונה מהווים רקע לבחינת עילת המסוכנות [ראו: בש"פ 6825/14 איליה
35 פקטורוביץ' נ' מדינת ישראל (23.10.2014); בש"פ 6289/14 מדינת ישראל נ' לירן אסרף

בית המשפט המחוזי בחיפה

19 נובמבר 2023

מ"מ 22625-11-23 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

(29.09.2014); בש"פ 379/09 מדינת ישראל נ' פלוני (14.01.2009)). יצוין כי החלטות אלו עוסקות במעצר עד תום ההליכים ואולם העקרונות שפורטו שם נכונים גם למקרה שלפנינו, דהיינו, לעניין עילת מסוכנות כשהיא משלבת את האירוע הספציפי עם המציאות הסביבתית.

עוד אבקש לעניין זה להפנות בהיבט אחר להחלטה שניתנה על ידי בתיק מעצר מנהלי 22457-04-23 מדינת ישראל נ' פלוני (החלטה מיום 29/10/23), שם דן בית המשפט בזיקה שבין אירועים שקורים בשטח ברמת המסוכנות הסביבתית, לבין עילות המעצר המנהלי. בית המשפט הפנה שם להחלטה קודמת של בית המשפט העליון שעסקה באותה סוגיה בבש"פ 8027/2000 טל נ' מדינת ישראל (21/11/2000). גם בהחלטה שניתנה על ידי שעניינה מעצר מנהלי והחלטת בית המשפט העליון שעניינה מעצר עד לתום ההליכים דן בית המשפט בהשלכות רמת המסוכנות הסביבתית למסוכנות הקונקרטית. סבור אני על דרך ההיקש כי רמת המסוכנות הסביבתית משליכה גם על סוגיות הקשורות בחקירה ובמעצר.

בכל הנוגע לבקרה השיפוטית בנסיבות אלה, אני מבקש להפנות להחלטת בית המשפט העליון בעמ"מ 7549/23 פלוני נ' מדינת ישראל. המדובר בהחלטה שניתנה בהליך מעצר מנהלי. בהחלטה שניתנה על ידי כב' השופטת דפנה ברק ארז ביום 02/11/23 מפרט בית המשפט סוגיות שונות בענייני מעצר מנהלי, ואולם, וזה חשוב לענייננו, מסביר בית המשפט העליון כי בחקירות מסוג זה המתנהלות תחת מגבלות כאלה ואחרות, אין מנוס, אלא, ליתן משקל מיוחד למידע שנמסר לבית המשפט על ידי מי שמרכז את החקירה בשב"כ. מידע זה הינו חסוי מטבע הדברים, ואולם בית המשפט יתן את המשקל המיוחד בעת שנשקל מעצר מנהלי והדברים נכונים גם להליך זה שבפניי.

נזכיר כי הביקורת השיפוטית על צו מעצר מנהלי היא קפדנית אך בה בעת זהירה. בעת הדיון על אישור צו המעצר, על בית המשפט להפעיל מבחן הסתברותי, לבחינת קיומה של ודאות קרובה לפגיעה בביטחון, אם לא ייעצר האדם. גם מקום בו מצא בית המשפט שמתקיימת ודאות קרובה שכזו לפגיעה בביטחון, עליו לבחון את מידתיות המעצר, היינו, האם לא קיים אמצעי אשר פגיעתו בחירות היא במידה הפחותה ביותר, אשר עדיין מאפשרת להשיג את מטרות המעצר. עם זאת חלים על הביקורת כללי המשפט המנהלי, בהתאם לכללי הביקורת המנהלית על החלטת הרשות המוסמכת, תוך מתן משקל ראוי להערכה המקצועית של גורמי הביטחון שמומחיותם בהערכת סיכונים כגון דא [עמ"מ 8607/04 פחימה נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(3) 258 (2004); עמ"מ 5302/14 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו, 7.8.2014); עמ"מ 7214/15 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 4.11.2015); עמ"מ 3007/17 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 9.4.2017); עמ"מ 7677/17 מדינת ישראל נ' אדהם דאף (פורסם בנבו, 23.10.2017)]. ככל שאושר המעצר המנהלי תערך ביקורת שיפוטית תקופתית כל שלושה חודשים, או תקופה קצרה יותר כפי שיורה בית המשפט, בפני נשיא בית המשפט המחוזי [ס' 5 לחוק סמכויות שעת חירום (מעצרים)]. במסגרת הביקורת התקופתית יש לבחון בכל שלב את מידת הסיכון הביטחוני והצידוק בהמשך המעצר [עמ"מ 5652/00 עובייד נ' שר הביטחון, פ"ד נה(4) 913 (2000)].

בית המשפט המחוזי בחיפה

19 נובמבר 2023

מ"מ 22625-11-23 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

1 לסקירה מקיפה על הליכי המעצר המנהלי ראו: ר. שפירא, א. ברסלר-גונן וא. הלל, **הליכי מעצר –**
2 **מורה נבוכים** (הוצאת נבו 2023) עמ' 429.

3 בסיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את טענות הצדדים והחומר שהוגש לעיוני הגעתי למסקנה כי יש
4 בסיס לאמור בטענות המבקשת ולפיהן הסכנה הנשקפת מהמשיב לביטחון המדינה ולשלום הציבור
5 היא ממשית ומידית בהסתברות קרובה לוודאות ואין דרך אחרת למנעה אלא על דרך של מעצר
6 מאחורי סורג ובריח באמצעות הארכת צו המעצר המנהלי. על כן, לנוכח האפשרות הקרובה לוודאות
7 שהמשיב יממש את כוונותיו או יבצע עבירות חמורות, אשר יסכנו את ביטחון המדינה ושלום הציבור,
8 ולאור העובדה שאין דרך אחרת למנוע את הסכנה הנשקפת ממנו, יש לאשר את צו המעצר המנהלי,
9 וזאת במיוחד על רקע מצב החירום הביטחוני הנוכחי בארץ.

10 החלטת שר הביטחון להורות על מעצר מנהלי של המשיב למשך חצי שנה – מאושרת.

11 בהתאם למצוות החוק, וכדי לבצע בקרה יעילה על הליך המעצר, אני קובע ביקורת תקופתית על הליך
12 המעצר ליום 13.2.24 שעה 09:00. אציין כי החלטתי לקבוע מועד בקרה תקופתית בשונה משתי
13 ההחלטות בעניינם של האחרים הקשורים לפרשה, לאחר חלוף כשלושה חודשים ממועד מתן
14 ההחלטה, מאחר ואני סבור כי במקרה זה, על רקע הראיות שהוצגו בפניי ושלא ניתן לפרטן, יש צידוק
15 בצד ביצוע מעקב הדוק אחר נחיצות המשך המעצר, גם לעשות אבחנה המבוססת על רמות מסוכנות
16 שונות. סבור אני כי בפרשה זו, על נסיבותיה, יש מקום לעריכת הביקורת התקופתית על גורמי הבטחון
17 בתוך תקופות שמשקפות אבחנה בין המעורבים וכדי לבחון את הנחיצות במעצר המנהלי. במקרה
18 הנוכחי, על בסיס תשתית הראיות המנהליות שהוצגו לעיוני, סבור אני כי רמת המסוכנות של המשיב
19 בהליך זה משמעותית יותר. כפועל יוצא גם המועד שנקבע לביקורת תקופתית. ככל שתשתנה תשתית
20 הראיות באופן שיוביל למסקנה כי המסוכנות פחתה ואין צידוק להמשך המעצר המנהלי יהיה על
21 הגורמים האמונים על כך לשקול שוב את ההחלטה שהתקבלה ע"י כב' שר הבטחון, על כל המשתמע
22 מכך.

23 **למועד ישיבת הביקורת התקופתית במועד שנקבע המשיב יובא לבית המשפט. ככל שתוגש בקשה**
24 **לקיום דיון בהיוועדות חזותית – הבקשה תישקל.**

25 **כפי שצוין בפתח ההחלטה ובהמשך – הראיות המנהליות שביססו את ההחלטה סומנו על ידי**
26 **בחתימה ובחותמת. ככל שידרש יועמד כל חומר הראיות לעיון ערכאת ערעור.**
27 **ניתנה היום, ו' כסלו תשפ"ד, 19 נובמבר 2023, בהעדר המשיב וב"כ הצדדים.**

רון שפירא, נשיא